

Notat

Haderslev Kommune
Udvikling & Kultur
Gåskærgade 26
6100 Haderslev

Tlf. 74 34 34 34
Fax 74 34 00 34
post@haderslev.dk
www.haderslev.dk

Dir. tlf. 74341711
kile@haderslev.dk
Redigeret d. 23. feb 2007

13. december 2006 • Sagsident: 06/16279 • Sagsbehandler: Kim Ledel

Indhold og procesplan for planstrategien

Arbejdet med den nye kommuneplan skal skydes i gang med kommuneplanstrategien, som skal være vedtaget inden udgangen af 2007. Der er stor frihed til at udarbejde en planstrategi, som er tilpasset de lokale forhold og de aktuelle lokalpolitiske problemstillinger. Der er også frihed til at lægge få eller mange ressourcer i arbejdet.

Inden påbegyndelse af planstrategien er der en række valg vi skal foretage. I første omgang skal der tages stilling til følgende spørgsmål:

- Hvilken revisionsform ønsker Haderslev Kommune af Kommuneplanen.
- Hvad vil vi bruge planstrategien til?
- Hvilke emner skal den indeholde?
- Hvordan skal processen tilrettelægges?

En arbejdsgruppe bestående af Jørgen Appel, Hans Linding, Kaj Wisnewski, Willy Feddersen, Søren Kistorp, Erik Bay og Kim Ledel har udarbejdet dette notat med anbefalinger til den videre proces omkring planstrategien.

Hvilken revisionsform ønsker Haderslev Kommune af Kommuneplanen?

Der skal i forbindelse med udarbejdelse af planstrategien tages politisk stilling til modellen for revision af kommuneplanen, som skal udarbejdes inden udgangen af 2009.

Ifølge lovgivningen kan kommunerne vælge to modeller for revision af kommuneplanen.

1. Fuld revision af kommuneplanen
2. Område- og/eller temarevision af del af kommuneplanen og genvedtagelse af resten.

Det er arbejdsgruppens opfattelse, at det er vigtigt, at få foretaget en "fuld revision" af kommuneplanen, da vi efterfølgende har et samlet dokument, som indeholder plangrundlaget for den nye Haderslev Kommune. Det betyder ikke, at alle eksisterende planer skal revideres. Der vil være en lang række områder, hvor det eksisterende plangrundlag fra kommuneplanerne og regionplanen kan indarbejdes i kommuneplanen for den nye Haderslev Kommune. At revidere hele plangrundlaget vil være meget omfattende opgave. Det er arbejdsgruppens opfattelse at administrationen bør indstille de områder, som påkalder sig størst behov for en revision.

Derfor vil arbejdsgruppen anbefale, at der foretages en fuld revision af kommuneplanen, men at dele af det eksisterende plangrundlag indarbejdes uden væsentlig for revidering. De ansvarlige service- og funktionsområder udarbejder begrundet indstilling til den politiske organisation vedrørende temaer og områder til revision.

Hvad vil vi bruge planstrategien til?

Ligesom revisionsmetode af kommuneplanen er et politisk valg, så er det også et politisk valg, hvad man vil bruge planstrategien til. Overordnet set kan planstrategierne opdeles i to former. Vil vi primært gøre planstrategien til:

1. En udviklingsstrategi eller,
2. En plan til koordinering af den fysiske og funktionelle planlægning i den nye kommune.

Planstrategien kan også bruges som et overordnet prioriteringsværktøj direkte i budgetlægningen eller et særligt værktøj til dialogudvikling.

Arbejdsgruppen anbefaling er, at Haderslev Kommunes første planstrategi bliver en kombination af 1 og 2.

Det vil sige, at planstrategien skal fungere som et samlet fysisk og funktionelt overblik over kommunen. Her vil fx bymønstre og det åbne land blive centrale emner – hvilke roller skal de tre centerbyer have, udviklingsretninger for byerne, fritidsliv, landbrug o.v.s.

Endvidere skal planstrategien som udviklingsstrategi give retning til hvor vil vi hen, hvor vil vi vil prioritere de største ressourcer osv. Det vil sige, være en forlængelse af visionen. På den måde kan planstrategien være identitetsskabende for den nye Haderslev Kommune.

Et af formålene med at indføre planstrategier er således at politikerne kan tilrettelægge en strategisk planlægning, som er lokalforankret, bevidst prioriteret efter visioner og mål, således at politikerne kan føre kommunen ind i den ønskede udvikling.

Efterfølgende skal politikere og administration fastlægge, hvordan administrationen skal følge op på planstrategien gennem fx sektorplaner m.m. Med andre ord er den politisk formulerede planstrategi grundlaget for den administrative ledelses arbejde med at gennemføre strategien.

Hvilke emner skal planstrategien indeholde?

Selvom der er stor frihed i udarbejdelse af planstrategien, så er kommunerne bundet op på, at planstrategien bør indeholde 18 lovpligtige emner, som efterfølgende skal behandles i kommuneplanen. Der ud over skal Haderslev Kommunes planstrategi indeholde vigtige emner fra Visionen for Haderslev Kommune.

I en tid, hvor der er mange emner på den kommunale dagsorden, er det vigtigt, at vi får gjort planstrategien til et prioriteringsværktøj for de mest aktuelle og vigtigste strategiske spørgsmål. Udover at vælge emner er det således også vigtigt, at vælge hvilke emner vi vil prioritere i den kommende periode – da det helt sikkert vil være for ambitiøst, at behandle alle emner lige grundigt.

Skal den politiske vision for Haderslev Kommune have den vægt en vision med rette bør have, så er det arbejdsgruppens anbefaling at de vigtigste emner for planstrategien udpeges på baggrund af visionen.

De 18 lovpligtige emner:

Som sagt er der 18 lovpligtige emner, som planstrategien bør forholde sig til, da de efterfølgende skal behandles i kommuneplanen. Opgaven for politikerne er, at beslutte hvilke emner vi skal prioritere i den kommende periode og hvilke emner vi vælger at indarbejde ved at indsætte de eksisterende bestemmelser i vores nye kommuneplan, når den udarbejdes.

De 18 lovpligtige emner at følgende:

1. Byzoner og sommerhusområder – fx stillingtagen til nye arealer til Byzoner og sommerhusområder, rollefordeling mellem byerne, landsbyer i landzone osv.
2. Forskellige byformål – fx stillingtagen til, hvordan de *enkelte* byers funktioner skal spille sammen, hvor skal der være boliger, erhverv, offentlige institutioner osv.
3. Detailhandel – fx fastlæggelse af detailhandelsstrukturen i kommunens byer
4. Trafikanlæg – fx planlægge for kommunens trafik og veje. Det kan være at den nye kommune skaber mere trafik på specielle strækninger. Det har tidligere været amtet som planlage beliggenhed af større veje.
5. Tekniske anlæg – fx energiforsyning, kommunikation – det handler om at tekniske anlæg udbygges under størst mulig hensyn til landskabet og omgivelserne.
6. Virksomheder med særlige beliggenhedskrav - Fx olieraffinaderier, asfaltfabrikker, fyrværkerifabrikker, motorbaner osv.
7. VVM-anlæg
8. Støjforebyggelse – fx sikre at støjfølsom bebyggelse ikke placeres tæt på fx støjende virksomheder og veje osv.
9. Fritidsformål – mål og rammer for friluftsliv i det åbne land – fx turistfaciliteter, idrætsanlæg og stier i rekreative områder – oplevelsesøkonomi.
10. Jordbrug – fx udpegning af de bedst egnede steder til landbrugsjorder.
11. Skovrejsning – fx udpegning af områder til skovrejsning
12. Lavbundsarealer – fx genopretning af vådområder.
13. Naturbeskyttelse – fx sikring af sammenhængende naturområder o.s.v.
14. Kulturarv – fx udarbejdelse af retningslinjer på området.
15. Landskaber – fx at udpege værdifulde landskaber og sikre at landskabernes kvalitet bevares/styrkes
16. Geologi – fx udpege landskaber med geologiske bevaringsværdier.
17. Vandløb, søer og kystvande samt grundvand.
18. Kystnærhedszonen – fx retningslinjer for hvordan arealerne i kystnærhedszonen må anvendes.

Arbejdsgruppen anbefaler at ovenstående 18 punkter alle behandles i planstrategien.

Nogle af de 18 temaer vil blive behandlet ganske kort med en bemærkning om, at det eksisterende plangrundlag på området vil blive indarbejdet i den nye kommuneplan for Haderslev Kommune. Andre af de 18 punkter er oplagte at gå i dybden med i den nye planstrategi og kommuneplan. Lokalt politiske er der fokus på 1, 2, 3, 4, 9, 13 og 14.

Men der er sikkert også andre emner, som skal være i fokus og som vi bør gå i dybden med.

Planstrategiens overskrifter

På baggrund af visionen anbefaler arbejdsgruppen at følgende emner prioriteres i planstrategien:

- Levesteder
  - Børn
  - Ældre
- Erhvervsudvikling
- Fritid, Kultur og idræt.

Derudover vurderer arbejdsgruppen, at nedenstående 3 overskrifter bør prioriteres i forbindelse med Haderslev Kommunes udvikling i den kommende periode.

- Det åbne land
- Haderslev i et regionalt og globalt perspektiv

- Byerne og lokalområdernes rolle, formål og udviklingsretninger.

Overskriften "det åbne land" er en af de nye planlægningstemaer som kommunerne overtager. Under denne overskrift bliver det muligt, at sætte fokus på en sammenhængende strategi og planlægning for hele kommunen med afvejning af "benyttelse" og "beskyttelse". Overskriften vil dække over og have relation til en lang række andre centrale temaer, omkring kulturarv, fritidsaktiviteter, jordbrug, skovrejsning, landdistriktsudvikling osv.

Overskriften "Haderslev i et regionalt og globalt perspektiv", dækker over nødvendigheden af, at Haderslev fokuserer på sin rolle i den syddanske region og sammentænker sin udvikling med de perspektiver som den regionale udviklingsplan giver. Ligesom det er vigtigt, at Haderslev forholder sig til sin position i grænselandet og det internationale samfund. Overskriften vil ligeledes have relation til bl.a. erhverv og levesteder og har således i en vis udstrækning tværgående karakter.

Overskriften "byerne og lokalområdernes rolle, formål og udviklingsretninger" dækker ligeledes over centrale emner for den nye kommune. Hvilken rollefordeling skal der være mellem centerbyerne?, hvad skal landsbyernes rolle være?, hvor skal der være erhverv, detailhandel, boliger mm.?

Sundhed, bæredygtighed og Agenda 21.

Landets kommuner er forpligtet til at lave en Agenda 21 strategi, hvert fjerde år. Agenda 21 strategien skal omhandle hvordan Haderslev lokalt vil fremme en bæredygtig udvikling.

Kravene til de lokale agenda 21-strategier er bredt formuleret. Loven fastsætter fem krav til, hvad de lokale Agenda 21-strategier skal forholde sig til. Det drejer sig om :

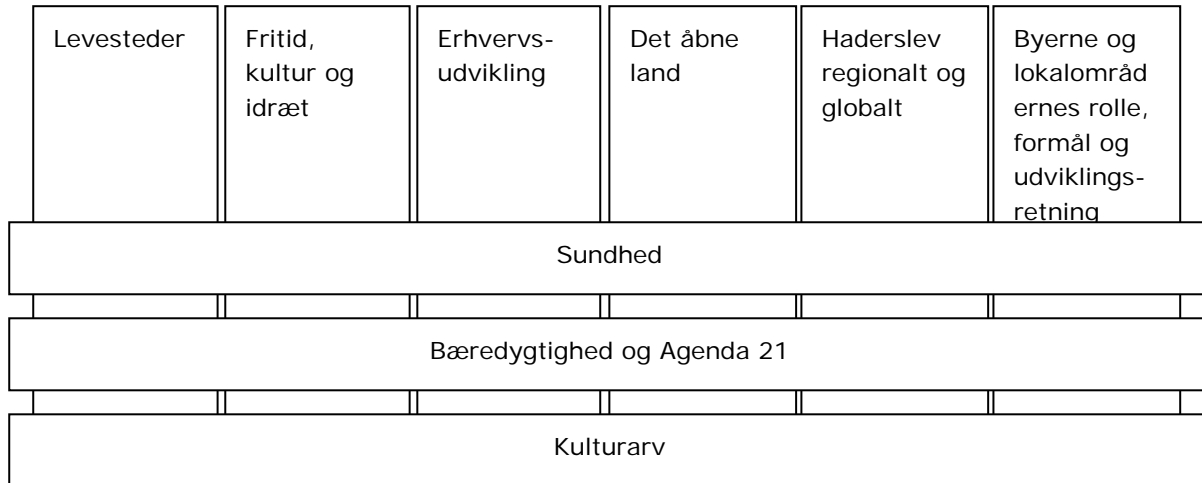
- Mindskelse af miljøbelastningen,
- Fremme af en bæredygtig byudvikling og byomdannelse,
- Fremme af biologisk mangfoldighed,
- Inddragelse af befolkningen og erhvervslivet i det lokale Agenda 21-arbejde og
- Fremme af et samspil mellem beslutningerne vedrørende miljømæssige, trafikale, erhvervmæssige, sociale, sundhedsmæssige, uddannelsesmæssige, kulturelle og økonomiske forhold

Arbejdsgruppen anbefaler, at Agenda 21 strategien indtænkes i selve planstrategien og behandles under hvert tema.

I forlængelse af ovenstående er det arbejdsgruppens opfattelse, at sundhed er et særligt tema som vil stå stærkest, hvis temaet indarbejdes i temaerne omkring Erhvervsudvikling, Fritid, Kultur og idræt, Levesteder, Det åbne land, Haderslev i et regionalt og globalt perspektiv, Byerne og lokalområdernes rolle, formål og udviklingsretninger. Det er arbejdsgruppens opfattelse, at Haderslev Kommune med fordel kan sammentænke Agenda 21 strategien med de sundhedsmæssige overvejelser, da der vil være et samspil på området.

Arbejdsgruppen anbefaler, at Sundhed og Agenda 21 sammentænkes og er tværgående temaer i hele strategien.

Grafisk kan strukturen i planstrategien illustreres på følgende måde:

Hvordan skal processen tilrettelægges?

Dette spørgsmål kan overordnet set deles i to.

1. Et spørgsmål om den politiske proces og ekstern involvering.

Det er naturligvis vigtigt, at vi får tilrettelagt en proces, som gør at politikerne er engagerede i planlægning og får et politisk ejerskab til planstrategien. Det er naturligvis også vigtigt, at borgere, foreninger, erhvervslivet mm. involveres. Spørgsmålet er blot hvordan det gøres samtidig med, at vi tager højde for den forholdsmæssige store proces, som har været kørt i forbindelse med visionen.

2. Hvordan skal den praktiske og administrative udførelse være?

- Hvem er tovholder på opgaven
- Hvilke andre aktører er nøglepersoner i arbejdet.
- tids- og aktivitetsplan – temamøder for politikere, borgermøder o.s.v.
- osv.

Forslag til proces:

Tidspunkt	Aktivitet
d. 20. december 2006	Administrativt temamøde omkring planarbejdets organisering og forslag til indhold i planstrategien.
Primo Januar.	Planforum (administrativt) tilkendegiver deres holdning til følgende spørgsmål: <ul style="list-style-type: none"> • Er det de rigtige overskrifter, som planstrategien lægger vægt på (Erhvervsudvikling, Fritid, Kultur og idræt, Levesteder, Det Åbne land, Haderslev i et regionalt og globalt perspektiv, Byernes roller, formål og udviklingsretninger)
d. 16. januar 2007	Direktionen behandler oplæg/disposition til planstrategi samt udkast til kommissorium for plangruppen/planforum.
d. 22. januar 2007	Udvalget for Erhverv og Kultur behandler oplæg/disposition til planstrategien.
31. januar 2007	Økonomiudvalget behandler oplæg/disposition til planstrategi.
Inden d. 1. februar 2007	Plangruppen/Planforum (administrativt) tilkendegiver deres holdning til følgende spørgsmål: <ul style="list-style-type: none"> • Er der konkrete emner under hver overskrift som bør prioriteres. • Hvilke af de 18 lovpligtige emner er vigtigst at få prioriteret. • Hvordan sikrer vi sundhed og Agenda 21 som tværgående emner?
Februar 2007	Plangruppen/Planforum og de administrative serviceområder forbereder oplæg til politisk drøftelse.
22. februar 2007	Byrådet behandler oplæg/disposition til planstrategi.
Marts/april/ primo Maj/	Politikerne præsenteres for analyser og oplæg. Målet er at politikerne skal tilkendegive strategier vedr. de valgte temaer: (Erhvervsudvikling, Fritid, Kultur og idræt, Levesteder, Det Åbne land, Haderslev i et regionalt og globalt perspektiv, Byernes roller, formål og udviklingsretninger)
d. 29. maj 2007	Direktionen godkender forslag til planstrategi.
d. 11. juni 2007	Udvalget for Erhverv og Kultur godkender forslag til planstrategi.
d. 20. juni 2007	Økonomiudvalget godkender forslag til planstrategi.
d. 28. juni 2007	Byrådet godkender forslag til planstrategien
d. 1. august – 26. september 2007	Høringsperiode vedr. planstrategien. Afholdelse af mindst 1. borgermøde.
d. 9. oktober 2007	Direktionen godkender planstrategi inkl. høringssvar
d. 22. oktober 2007	Udvalget for Erhverv og Kultur godkender planstrategi inkl. høringssvar
d. 7. november 2007	Økonomiudvalget godkender planstrategi inkl. høringssvar
d. 29. november 2007	Byrådet godkender planstrategi inkl. høringssvar

Dispositionsforslag for planstrategi.

En god planstrategi bør besvare mindst tre grundlæggende spørgsmål

- a. Hvem er vi og hvad lever vi af?
- b. Hvor vil vi gerne hen?
- c. Hvem skal gøre hvad for at vi kan realisere strategien.

Endvidere skal planstrategien rumme en kort opsamling på udviklingen og planlægningen siden sidste vedtagne kommuneplan.

En helt overordnet disposition kunne se ud på følgende måde:

1. Indledning/baggrund
2. Præsentation af Haderslev Kommune – hvem er vi og hvad lever vi af?
3. Præsentation af visionen for den nye kommune – hvor vil vi hen?
4. Hvad vil vi satse på?
5. Hvordan kommer vi videre?
6. Planlægning siden sidste kommuneplan
7. Den kommende kommuneplanproces.

I alt forestiller arbejdsgruppen sig en plan på maks. 30-40 sider.